

van Dale

NIEUWE VORMGEVING • NIEUWE VORMGEVING •
Herziene
editie

Pocketwoordenboek

Nederlands

als tweede taal (NT2)

Van Dale Pocketwoordenboek

Nederlands als tweede taal (NT2)

Onder hoofdredactie van Marja Verburg en Ruud Stumpel

Tweede, herziene editie
Hans de Groot

van Dale

Utrecht - Antwerpen

Voorwoord bij de tweede editie

Dit woordenboek is heel geschikt om Nederlands te leren als dat niet je moedertaal is.

In dit woordenboek zijn 15.000 trefwoorden opgenomen. Van die woordbetekenissen is zorgvuldig nagegaan hoe vaak ze voorkomen in (school)boeken, tijdschriften, op internet enzovoorts. Hierdoor is de kans groot dat je de woorden die je wilt opzoeken, ook vindt in dit woordenboek - vaker dan in vergelijkbare producten.

In deze tweede editie zijn bijna 200 nieuwe trefwoorden toegevoegd en tientallen nieuwe betekenissen en voorbeelden. Daarnaast is de maatschappelijke informatie in de kaderteksten geactualiseerd. Bovendien wordt nu bij de uitheemse woorden vermeld hoe je ze moet uitspreken.

De vormgeving is er helemaal op gericht om het zoeken zo snel en makkelijk mogelijk te maken. De duimblokjes helpen bijvoorbeeld om snel bij de juiste letter in het alfabet te komen, en door de trefwoorden in kleur kun je makkelijk het woord vinden dat je zoekt. Dankzij het handige formaat kun je het boek gemakkelijk meenemen.

Met *Van Dale Online op school* is zoeken helemaal makkelijk. Thuis, op school of via mobiel internet: altijd en overal heb je toegang tot de nieuwste en beste Van Dale-woordenboeken met krachtige zoekfunctionaliteit en hoorbare uitspraak bij alle trefwoorden! Ga naar www.vandale.nl of www.vandale.be en neem een (proef)abonnement.

Een woordenboek is nooit af. Stuur ons daarom gerust je commentaar en suggesties.

Tot slot hopen we dat je veel plezier mag hebben van het gebruik van dit woordenboek.

Van Dale Uitgevers

Preface to the second edition

This dictionary is very suitable for non-native speakers wanting to learn Dutch.

The dictionary contains 15,000 entries. These entries have been carefully checked to see how often they appear in (text)books, magazines, on the internet, etc. As a result, you are more likely to find the words that you want to look up in this dictionary than in similar products.

In this second edition, almost 200 new entries and dozens of new meanings and examples have been added. Moreover, the social information in the dictionary and in the boxed texts has been updated. Last but not least, pronunciation has been added of the foreign words.

The dictionary is designed to look up words as quickly and easily as possible. The edge index, for example, helps you to find the right letter of the alphabet quickly, and the coloured entries make it easy to find the word that you are looking for. The handy size makes the dictionary easy to carry along with you.

Our internet site *Van Dale Online op school* makes it even easier to look up words – giving you access to the newest and best Van Dale dictionaries with powerful search capabilities and audible pronunciation of all the headwords, whether you're at home, at school, or on the mobile internet. Go to www.vandale.nl or www.vandale.be and take out a (trial) subscription.

A dictionary is never completed, therefore we welcome any comments and suggestions.

Finally, we hope that you will enjoy using this dictionary.

Avant-propos – deuxième édition

Ce dictionnaire vous conviendra particulièrement si vous êtes un apprenant du néerlandais langue étrangère.

Ce dictionnaire comprend 15 000 entrées. Pour tous ces mots, il a été vérifié à quelle fréquence ils figurent dans les livres (scolaires), dans les journaux, sur Internet, etc. Il est donc probable que vous retrouviez effectivement les mots que vous souhaitez chercher dans ce dictionnaire, davantage que dans des produits similaires.

Dans cette deuxième édition, près de 200 nouvelles entrées ont été ajoutées, ainsi que des dizaines de nouveaux exemples et sens. De plus, les informations culturelles du dictionnaire et des encadrés ont été mises à jour. Pour les mots étrangers, une transcription phonétique a été ajoutée.

La mise en page a été conçue de façon à permettre de faire des recherches rapides et simples. Ainsi, les onglets vous aideront à arriver rapidement à la bonne lettre de l'alphabet. Grâce aux entrées colorées, vous trouverez facilement le mot que vous cherchez. Le format pratique du dictionnaire vous permet de l'emporter où que ce soit.

Avec *Van Dale Online op school* connectez-vous à la version numérique du dictionnaire. Que ce soit chez vous, à l'école ou via l'Internet mobile : vous aurez toujours accès aux meilleurs dictionnaires de Van Dale dans leur dernière version, dotés d'une fonctionnalité de recherche optimisée et ... avec la prononciation sonore de tous les mots-vedettes ! Visitez www.vandale.nl ou www.vandale.be pour toutes informations et pour vous abonner. Essai gratuit !

Un dictionnaire, c'est un travail sans fin. N'hésitez donc pas à nous faire part de vos commentaires et suggestions.

Nous espérons que ce dictionnaire vous donnera pleine satisfaction et vous en souhaitons bonne lecture.

Wat vind je in dit woordenboek?

Dit woordenboek is eenvoudig opgezet. De belangrijkste functie is het kunnen opzoeken van woordbetekenissen. De betekenissen zijn zo veel mogelijk geschreven met de ruim 2.000 woorden die staan in het *Basiswoordenboek Nederlands* van P. de Kleijn en E. Nieuwborg (Wolters-Noordhoff, Groningen 1996). Verder wordt de belangrijkste taalkundige informatie over woorden gegeven, zoals het lidwoord en het meervoud.

Je vindt in dit woordenboek de volgende informatie:

- **trefwoorden:** 15.000 woorden om op te zoeken. Ze staan in de volgorde van het alfabet. Voor de 2.000 woorden die gebruikt zijn in de omschrijvingen, staat een blauw sterretje. Die woorden zijn dus belangrijk om te kennen.
- **puntjes in het trefwoord:** daarmee is het woord verdeeld in lettergrepen
- **uitspraak:** bij uitheemse woorden
- **taalkundige informatie:** lidwoord, meervoud, tijden van werkwoorden, woordsoort
- **definitie:** de betekenis van het woord, soms met extra culturele informatie
- **synoniem, antoniem:** een ander woord voor hetzelfde of een woord met juist de tegenovergestelde betekenis
- **gebruik van een werkwoord:** subject (onderwerp) en eventuele objecten (lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp en vast voorzetsel) in een zinnetje
- **voorbeeldzin:** de manier waarop het woord in een zin gebruikt wordt
- **uitdrukkingen:** de belangrijke vaste verbindingen met het woord
- ruim 600 **tekeningen** die de betekenis van een woord duidelijker maken
- ca. 40 **informatieve teksten** over de Nederlandse en Belgische samenleving (zie hieronder)
- een lijst met de namen van alle **landen** van de wereld, en de Europese hoofdsteden (pagina 805)
- een **verantwoording** van de manier waarop het boek tot stand gekomen is, en de keuzes die zijn gemaakt (pagina 817)

Informatieve teksten in het woordenboek

(tussen haakjes het trefwoord waar de tekst te vinden is)

alfabet (**alfabet**)
algemene feestdagen (**feestdag**)
belasting (**belasting**)
dagen van de week (**dag**)
dieren (**dier**)
dranken (**drink**)
er- + voorzetsel (**er-**)
familie (**familie**)
formules (**formule**)
gedenkdagen (**gedenkdag**)
geld (**geld**)
getallen (**getal**)
gezondheid (**gezondheid**)
klok (**klok**)
landschap en economie (**landschap**)
maaltijden (**maaltijd**)
maanden van het jaar (**maand**)
media en communicatie (**media**)
meten en wegen (**meten**)
milieu (**milieu**)

muzieknoten (**muzieknoot**)
onderwijs (**onderwijs**)
overheid (**overheid**)
politieke partijen (**politiek**)
provincies (**provincie**)
rechtspraak (**rechtspraak**)
religie (**religie**)
sport (**sport**)
sterrenbeelden (**sterrenbeeld**)
taal in België (**taal**)
uitgaan en vrije tijd (**uitgaan**)
uitspraak (**uitspraak**)
vervoer (**vervoer**)
verzekeringen (**verzekering**)
voornaamwoorden (**voornaamwoord**)
het weer (**weer**)
werk (**werk**)
wonen (**wonen**)
zangstemmen (**zangstem**)

Gebruiksaanwijzing

NL

trefwoord → **de* koe** [koeien] ← meervoud

definitie (betekenis) → een dier dat melk levert ▶ *de koeien hadden te weinig gras te eten*

uitdrukking (idioom) → **over koetjes en kalfjes praten: gezellig praten over dingen die niet belangrijk zijn** ← *dier* ← verklaring van de uitdrukking

extra informatie → In Nederland en België worden veel koeien gehouden, vooral zwart-witte. Je ziet ze in de zomer overal in het weiland. Nederland is een belangrijk land voor zuivelproducten, zoals melk en kaas. ← verwijzing naar informatieve tekst

illustratie →

koe

de **li-mou-si-ne** /liemoeziene/ [limousines] een heel grote en dure auto

op-hef-ma-kend [bijvoeglijk naam- woord] ← woordsoort

label: woord komt alleen in België voor → (in België) ophefmakende zaken veroorzaken veel drukte = sensationeel

lidwoord → de **schets** [schetsen] een snelle tekening of een korte beschrijving van hoe iets is of hoe iets moet worden

kijk bij dit woord voor uitleg → **schet-sen** [schetste, heeft geschetst] ← verleden tijd, hulpwerkwoord, voltooid deelwoord

voorbeeldzin → ▶ *welk beeld van de koningin wordt er in het boek geschetst?*

← verwijzing (kijk daar)

sloe-gen zie: slaan

klemtoon → ***uit-voe-ren** [voerde uit, heeft uitgevoerd] ← afbreekpuntje: verdeelt het woord in lettergrepen

belangrijk woord →

antoniem (tegenovergestelde) → **1** doen zoals daarvóór is bepaald [iemand voert iets uit, bijv. een plan] ▶ *de bouw van de flat wordt uitgevoerd door de firma Nelis*

synoniem (ander woord) → **2** naar een ander land brengen = exporteren ↔ invoeren [iemand voert goederen uit] ▶ *Nederland voert veel bloemen uit*

gebruik van het werkwoord → **3** voor publiek vertonen [iemand voert een muziekstuk of een toneelstuk uit] ▶ *morgen wordt 'Hamlet' van Shakespeare uitgevoerd*

uitdrukking die niet bij een van de betekenissen hoort → **4** veel, weinig uitvoeren: veel, weinig doen

What can you find in this dictionary?

The design of this dictionary is simple. The main function is looking up the meaning of words. As far as possible, the descriptions have been written using only the 2,000 entries in the *Basiswoordenboek Nederlands* by P. de Kleijn and E. Nieuwborg (Wolters-Noordhoff, Groningen 1996). In addition, the dictionary gives the most important linguistic information on the words, such as the article and the plural form.

The dictionary gives you the following information:

- **entries:** 15,000 words to look up. They are listed in alphabetical order. The 2,000 words used for the descriptions are preceded by an asterisk. It is therefore important to know these words.
- **hyphenation points:** used to divide the word into syllables
- **pronunciation:** of the foreign words
- **linguistic information:** article, plural form, tenses of verbs, part of speech
- **definition:** the meaning of the word, sometimes with additional cultural information
- **synonym/antonym:** another word with the same/opposite meaning
- **use of a verb:** subject and possible objects (direct object, indirect object) and fixed preposition in a sentence
- **sample sentence:** example of how the word is used in a sentence
- **expressions:** the most common fixed combinations with the word
- more than 600 **drawings** clarifying the meaning of a word
- around 40 **informative texts** on Dutch and Belgian society (see below)
- a list with the names of all the **countries** in the world, and the European capitals (page 805)
- an **acknowledgement** of how this book came about and the choices that were made (page 817)

Informative texts in the dictionary

(in between brackets is the entry where the text can be found)

alphabet (**alfabet**)

public holidays (**feestdag**)

taxes (**belasting**)

days of the week (**dag**)

animals (**dier**)

drinks (**drank**)

er- + preposition (**er-**)

family (**familie**)

formulae (**formule**)

anniversaries (**gedenkdag**)

money (**geld**)

numbers (**getal**)

health (**gezondheid**)

clock (**klok**)

landscape and economy (**landschap**)

meals (**maaltijd**)

months of the year (**maand**)

media and communication (**media**)

measuring and weighing (**meten**)

environment (**milieu**)

musical notes (**muzieknoot**)

education (**onderwijs**)

government (**overheid**)

political parties (**politiek**)

provinces (**provincie**)

administration of justice (**rechtspraak**)

religion (**religie**)

sport (**sport**)

signs of the zodiac (**sterrenbeeld**)

language in Belgium (**taal**)

going out and leisure time (**uitgaan**)

pronunciation (**uitspraak**)

transport (**vervoer**)

insurance (**verzekering**)

pronouns (**voornaamwoord**)

weather (**weer**)

work (**werk**)

living (**wonen**)

singing voices (**zangstem**)

Directions

EN

entry → **de *koe** [koeien] ↓ plural form → definition (meaning) → een dier dat melk levert ▶ *de koeien hadden te weinig gras te eten*

expression (idiom) → **over koetjes en kalfjes praten: gezellig praten over dingen die niet belangrijk zijn** **dier** ← explanation of the expression →

additional information → In Nederland en België worden veel koeien gehouden, vooral zwart-witte. Je ziet ze in de zomer overal in het weiland. Nederland is een belangrijk land voor zuivelproducten, zoals melk en kaas. ← reference to informative text

illustration →

koe

de **li-mou-si-ne** /liemoeziene/ [limousines] een heel grote en dure auto

label: word is only used in Belgium → **op-hef-ma-kend** [bijvoeglijk naam- woord] ← part of speech → (in België) ophefmakende zaken veroorzaken veel drukte = sensationeel

article → de **schets** [schetsen] een snelle tekening of een korte beschrijving van hoe iets is of hoe iets moet worden

see this word for explanation → **schet-sen** [schetste, heeft geschetst] past tense, auxiliary verb, past participle → een schets* maken [iemand schetst iets]

sample sentence → ▶ *welk beeld van de koningin wordt er in het boek geschetst?*

reference (see here) → **sloe-gen** zie: **slaan**

emphasis → ***uit-voe-ren** [voerde uit, heeft uitgevoerd] ← hyphenation point: divides the word into syllables → important word →

antonym (opposite meaning) → **1** doen zoals daarvóór is bepaald [iemand voert iets uit, bijv. een plan] ▶ *de bouw van de flat wordt uitgevoerd door de firma Nelis*

synonym (other word) → **2** naar een ander land brengen = exporteren ↔ invoeren [iemand voert goederen uit] ▶ *Nederland voert veel bloemen uit*

use of the verb → **3** voor publiek vertonen [iemand voert een muziekstuk of een toneelstuk uit] ▶ *morgen wordt 'Hamlet' van Shakespeare uitgevoerd*

expression not falling under one of the meanings → **4** veel, weinig uitvoeren: veel, weinig doen

Que trouverez-vous dans ce dictionnaire ?

Ce dictionnaire est structuré de manière claire. Le principal, c'est de pouvoir y chercher le sens des mots. La plupart de ces mots sont expliqués à l'aide du vocabulaire de base du *Basiswoordenboek Nederlands* de P. de Kleijn et E. Nieuwborg (Wolters-Noordhoff, Groningen 1996), comprenant quelque 2 000 mots. Pour chacun des entrées, vous retrouverez les principales informations linguistiques, telles que l'article et le pluriel.

Dans ce dictionnaire, vous retrouverez les informations suivantes :

- **entrées** : 15 000 mots-vedettes triés par ordre alphabétique. Les 2 000 mots utilisés dans les descriptions sont marqués par un astérisque.
- **points dans l'entrée** : permettent de diviser le mot en syllabes
- **prononciation** : des mots étrangers
- **informations linguistiques** : article, pluriel, temps des verbes, catégorie grammaticale
- **définition** : la signification du mot, parfois avec des informations culturelles complémentaires
- **synonyme, antonyme** : mot qui a le même sens, ou un mot de sens contraire
- **utilisation d'un verbe** : sujet et objets éventuels (complément d'objet direct, complément d'objet indirect et prépositions fixes) dans une phrase
- **phrase d'exemple** : montre l'emploi du mot dans une phrase
- **locutions** : les principales expressions figées avec le mot
- plus de 600 **illustrations** pour rendre le sens d'un mot plus clair
- environ 40 **encadrés** sur les sociétés néerlandaise et belge (voir ci-dessous)
- une liste des noms de tous les **pays** du monde et des capitales européennes (page 805)
- une **explication** de la manière dont ce livre a été rédigé, et des choix qui ont été faits (page 817)

Encadrés dans le dictionnaire

(entre parenthèses, l'entrée correspondante de l'encadré)

alphabet (**alfabet**)
jours fériés (**feestdag**)
impôt (**belasting**)
jours de la semaine (**dag**)
animaux (**dier**)
boissons (**drank**)
er- + préposition (**er-**)
famille (**familie**)
formules (**formule**)
anniversaires (**gedenkdag**)
argent (**geld**)
nombres (**getal**)
santé (**gezondheid**)
horloge (**klok**)
paysage et économie (**landschap**)
repas (**maaltijd**)
mois de l'année (**maand**)
médias et communication (**media**)
mesurer et peser (**meten**)
environnement (**milieu**)
notes de musique (**muzieknoot**)

enseignement (**onderwijs**)
gouvernement (**overheid**)
partis politiques (**politiek**)
provinces (**provincie**)
justice (**rechtspraak**)
religion (**religie**)
sport (**sport**)
constellations (**sterrenbeeld**)
langue en Belgique (**taal**)
sorties et temps libre (**uitgaan**)
prononciation (**uitspraak**)
transports (**vervoer**)
assurances (**verzekering**)
pronoms (**voornaamwoord**)
le temps (**weer**)
travail (**werk**)
habitation (**wonen**)
voix musicales (**zangstem**)

Mode d'emploi

FR

entrée → **de *koe** [koeien] ↓ pluriel → définition (sens) → een dier dat melk levert ▶ *de koeien hadden te weinig gras te eten*

locution (idiome) → **over koetjes en kalfjes praten: gezellig praten over dingen die niet belangrijk zijn** **dier** ← explication de la locution →

information complémentaires → In Nederland en België worden veel koeien gehouden, vooral zwart-witte. Je ziet ze in de zomer overal in het weiland. Nederland is een belangrijk land voor zuivelproducten, zoals melk en kaas. ← référence à l'encadré

illustration →

koe

de **li-mou-si-ne** /liemoeziene/ [limousines] een heel grote en dure auto

repère : mot employé en Belgique → **op-hef.ma-kend** [bijvoeglijk naamwoord] ← catégorie grammaticale → (in België) ophefmakende zaken veroorzaken veel drukte = sensationeel

article → de **schets** [schetsen] een snelle tekening of een korte beschrijving van hoe iets is of hoe iets moet worden

se référer à ce mot pour des explications → **schet-sen** [schetste, heeft geschetst] imparfait, auxiliaire, participe passé → een schets* maken [iemand schetst iets]

phrase d'exemple → ▶ *welk beeld van de koningin wordt er in het boek geschetst?*

renvoi (consulter ce mot) → **sloe-gen** zie: **slaan**

accent → ***uit-voe-ren** [voerde uit, heeft uitgevoerd] point de séparation : sépare le mot en syllabes → mot important →

1 doen zoals daarvóór is bepaald [iemand voert iets uit, bijv. een plan] ▶ *de bouw van de flat wordt uitgevoerd door de firma Nelis* ← synonyme (autre mot) →

antonyme (contraire) → 2 naar een ander land brengen = exporteren ↔ invoeren [iemand voert goederen uit] ▶ *Nederland voert veel bloemen uit*

3 voor publiek vertonen [iemand voert een muziekstuk of een toneelstuk uit] ← utilisation du verbe →

sens numéroté → 4 veel, weinig uitvoeren: veel, weinig doen ← locution qui ne fait pas partie des sens numérotés →

hefboom

hef-fen [hief, heeft geheven]

1 optillen = opheffen [iemand heft iets]

► *kunt u uw arm heffen?*

2 verplicht laten betalen [de overheid heft iets, vooral belasting] ► *weet jij hoeveel belasting er geheven wordt op een pakje sigaretten?*

he

de **hef-fing** [heffingen]

het geld dat je als belasting moet betalen

het **heft** [heften]

het deel van een mes dat je vasthoudt = het handvat

***hef-tig** [bijvoeglijk naamwoord]

iets wat heftig is, is fel en hevig ► *de uitspraak van de minister leidde tot heftige reacties*

de **heg** [heggen]

een dichte rij lage bomen of struiken als grens van bijv. een tuin = de haag ► *tussen de twee tuinen staat een hoge heg*

de **he-ge-mo-nie** [hegemonieën]

de situatie dat een groep of land duidelijk meer macht heeft dan andere groepen of landen ► *Engeland had heel lang de hegemonie op zee*

de **hei** [heiden]

1 een gebied met zand waar hei* (bet.

2) groeit

2 een plant met veel kleine roze of paarse bloemetjes

hei 2

de **hei-bel** (informeel)

een ruzie omdat je het niet met elkaar eens bent = de bonje ► *de twee broers hebben voortdurend heibel over het bedrijf*

hei-de zie: **heien**

hei-en [heide, heeft geheid]

lange palen met een machine de grond in slaan, als basis voor een gebouw [iemand heit]

het **heil**

het geluk

geen heil zien in iets: verwachten dat iets geen goed resultaat zal hebben ► *hoewel ze dringend geld nodig hadden, zagen ze er geen heil in om hun boot te verkopen*

je heil zoeken in iets: je geluk of een oplossing proberen te vinden in iets ► *toen zijn vrouw hem verliet, zocht hij zijn heil in de drank*

***hei-lic** [bijvoeglijk naamwoord]

1 iets wat heilig is, heeft een bijzondere betekenis voor mensen die in God geloven ► *Mekka is voor moslims een heilige plaats*

de Heilige Geest: de geest die volgens de christenen door God naar de mensen is gestuurd en die tegelijk deel is van God

2 ernstig; met veel gevoel ► *hij had zich heilig voorgenomen vroeg naar huis te gaan* ► *ik ben er heilig van overtuigd dat het een goede beslissing is*

het **hei-lic-dom** [heiligdommen]

een heilige* ruimte, zoals een kerk of een moskee

de **hei-li-ge** [heiligen]

iemand die heilig* (bet. 1) is volgens de rooms-katholieke leer, en 'Sint' voor zijn of haar naam heeft ► *in de kerk worden resten van heiligen bewaard*

hei-li-ge [heiligde, heeft geheiligd]

het doel heiligt de middelen: alles mag als het doel goed is

heil-zaam [bijvoeglijk naamwoord]

iets wat heilzaam is, is gezond voor het lichaam of de geest ► *het was heilzaam om na de hete dag te gaan zwemmen*

hei-me-lijk [bijvoeglijk naamwoord]

als je iets heimelijk doet, wil je dat niemand het merkt = stiekem, in het geheim ► *de twee hebben elkaar een paar keer heimelijk ontmoet*

het **heim-wee**

een groot verlangen om thuis te zijn terwijl je ergens anders bent ► *het meisje heeft vaak heimwee als ze ergens logeert*

hein-de [bijwoord]

van heinde en verre: overal vandaan ► *van heinde en verre kwamen mensen naar de brand kijken*

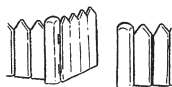
het***hek** [hekken]

1 een soort wand van bijv. hout of ijzer,

die twee ruimtes buiten van elkaar scheidt = de omheining

2 een soort deur tussen twee ruimtes buiten ► *doe het hek dicht, anders loopt de hond weg*

het hek is van de dam: er ontstaan grote problemen

hek 2

de **he·kel**

een hekel hebben aan iemand of iets: iemand of iets heel vervelend vinden ► *hij heeft een enorme hekel aan druk verkeer*

he·ke·len [hkelde, heeft gehekeld] een erg negatief oordeel geven over iemand of iets = bekritisieren [iemand hekelt iemand of iets] ► *in het artikel werd het beleid van het kabinet gehekeld*

het **hek·je** [hekjes]

het teken # op het toetsenbord van een computer of een telefoon

de **hek·ken·slui·ter** [hekkensluiters]

iemand die de laatste plaats heeft ► *Excelsior speelt vanavond tegen hekkensluiter NAC*

de **heks** [heksen]

in verhalen een gemene vrouw die kan toveren

de **hel**¹

1 een plaats met vuur, waarvan men zegt dat slechte mensen er na hun dood komen

2 een plaats of een situatie die heel erg vervelend is ► *de wedstrijd Parijs-Roubaix wordt 'de Hel van het Noorden' genoemd, omdat het parcours zo zwaar is*

hel² [bijvoeglijk naamwoord]

hel licht is fel voor je ogen

he·laas¹ [bijwoord]

van iets wat helaas gebeurt, vind je het jammer dat het gebeurt = jammer genoeg ► *helaas zijn er weinig mensen gekomen*

he·laas² [tussenwerpsel]

dit woord gebruik je als je wilt zeggen dat je iets jammer vindt ► *helaas, u bent te laat*

de **held** [helden], **hel·dijn** [heldinnen]

iemand die anderen helpt door iets te doen wat anderen niet durven ► *de held*

redde het kind uit het water

*hel·der [bijvoeglijk naamwoord]

1 helder water is zuiver, zodat je er doorheen kunt kijken ► *door het heldere water kon je de bodem van de rivier zien*

2 helder licht kun je goed zien ► *de maan was die nacht heel helder*

3 een heldere stem klinkt mooi en duidelijk

4 iets wat helder is, is duidelijk en goed te begrijpen ► *in een helder verhaal legde hij uit hoe het probleem was ontstaan*

*he·le·boel [hoofdteivoord]

een heleboel: heel veel ► *hij heeft een heleboel bier gedronken* ► *in de brief stonden een heleboel fouten*

*he·le·maal [bijwoord]

1 geheel = totaal ► *je moet je boterham helemaal openen* ► *ze blijkt helemaal niet ziek te zijn!*

2 ver weg ► *ik zie haar niet vaak meer sinds ze helemaal in Limburg woont*

he·len [heelde]

1 [is geheeld] gezond worden = genezen [een wond heelt] ► *als de wond geheeld is, mag u het ziekenhuis verlaten*

2 [heeft geheeld] gezond maken = genezen [iemand heelt een wond]

de ***helft** [helften]

een deel dat vijftig procent is van het geheel ► *de helft van de mensen in ons bedrijf woont in Nijmegen* ► *de linkerhelft van zijn gezicht was rood door de zon* ► *de eerste en de tweede helft van een voetbalwedstrijd*

de **he·li·kop·ter** [helikopters]

een klein soort vliegtuig dat recht omhoog kan vliegen

helikopter

he·len [helde, heeft geheld]

een beetje naar voren of naar achteren staan of liggen [iets helt] ► *de toren van Pisa helt sinds 2001 veel minder dan vroeger*

de **hel·ling** [hellingen]

1 een stuk van een weg of een deel van de aarde dat helt* ► *op de helling van de berg stond een mooi wit huis*

2 een schuin deel van een plaats waar schepen gebouwd worden ► *het schip gleed van de helling het water in*

a
b
c
d
e
f
g
he
i
j
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

iets komt op de helling te staan: iets gaat misschien niet door ► *door de regen is het feest op de helling komen te staan*

de **helm** [helmen]

een voorwerp van een hard materiaal dat je draagt om je hoofd te beschermen ► *als je op een brommer rijdt, moet je een helm dragen*

helm

staat hoog aan de hemel

2 de plaats waar gelovige mensen God hopen te ontmoeten na hun dood ► *ze vertelde haar dochtertje dat opa nu in de hemel was*

iemand de hemel in prijzen: met erg veel nadruk zeggen dat je iemand heel goed, slim enz. vindt

hemd

he

de **help-desk** [helpdesks]

een afdeling van een bedrijf waar je hulp kunt krijgen bij problemen met de computer

***hel-pen** [hielp, heeft geholpen]

1 hulp geven [iemand helpt (iemand, met iets)] ► *wie wil mij helpen met het neerzetten van de stoelen?*

2 hulp geven in een winkel [iemand helpt iemand] ► *wordt u al geholpen, meneer?*

3 nuttig zijn [iets helpt (tegen iets)] ► *de leraar zei voor de tiende keer 'stilte!', maar het hielp niet ► die medicijnen helpen erg goed tegen hoofdpijn*

4 iets niet kunnen helpen: geen schuld hebben aan iets ► *ik kan het ook niet helpen dat het regent!*

hel-pen aan [hielp aan, heeft geholpen aan]

leveren; geven [iemand helpt iemand aan iets] ► *wie kan mij helpen aan het telefoonnummer van Isabel?*

***hem** [persoonlijk voornaamwoord]

dit woord gebruik je als je over een man praat of over een begrip waarvoor je een de-woord gebruikt ► *hij heeft beloofd om drie uur hier te zijn, maar ik zie hem nog niet ► ze vond de auto mooi, maar ze heeft hem niet gekocht ► Anneke vindt Tobias heel leuk, maar ze durft het niet tegen hem te zeggen* **voornaamwoord**

het **hemd** [hemden]

een kledingstuk dat je op je lichaam draagt onder je kleren

in je hemd staan: belachelijk gemaakt worden

de ***he-mel** [hemelen]

1 de ruimte boven de aarde ► *de zon*

het **he-mel-li-chaam** [hemellichamen] een object in de ruimte, zoals de zon, de maan enz.

He-mel-vaarts-dag

een christelijk feest, veertig dagen na Pasen op donderdag, waarop gevierd wordt dat Christus naar de hemel ging

feestdag

hem-zelf [persoonlijk voornaamwoord]

dit woord gebruik je als je met nadruk over een man praat ► *ik weet zeker dat het waar is, want ik heb het van hemzelf gehoord*

de ***hen**¹ [hennen]

de kip **dier**

***hen**² [persoonlijk voornaamwoord]

dit woord gebruik je als lijdend voorwerp als je over meer mensen praat, of na een voorzetsel ► *ik wist niet waar ze waren, maar mijn broer zag hen lopen op straat ► ik heb het aan hen gevraagd* **voornaamwoord**

de **hen-del** [hendels]

een soort stokje om een machine te bedienen ► *je kunt de stoel hoger en lager zetten met het hendeltje*

hendel

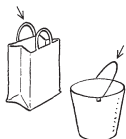
de **hen-gel** [hengels]

een stok met een draad eraan om vissen te vangen

het **heng-sel** [hingsels]

een ding waaraan je een tas of een em-

mer kunt pakken

hengsel

een nieuwe druk van een boek

herder²

de **hengst** [hengsten]

1 een mannelijk paard of een mannelijke ezel dier

2 (informeel) een harde klap = de dreun

her [bijwoord]

1 geleden ► *van jaren her wist hij nog hoe de machine werkte*

2 her en der: op verschillende plaatsen ► *het was niet netjes in haar kamer, want her en der lagen kleren*

3 van hot naar her: naar alle kanten; van de ene plaats naar de andere ► *ik werd van hot naar her gestuurd, maar in geen enkele winkel hadden ze het boek dat ik zocht*

her-

opnieuw ► *hergebruiken* ► *herbeleven*

de **her-berg** [herbergen]

een café, restaurant of hotel in vroegere tijden ► *gelukkig was er nog plaats in de herberg*

her-ber-gen [herbergde, heeft herbergd]

1 een plaats geven om te slapen = huisvesten [iemand herbergt iemand] ► *zij hadden niet genoeg kamers om alle gasten te herbergen*

2 in zich hebben = bevatten [iets herbergt iets] ► *de nieuwe bioscoop herbergt negen zalen*

her-den-ken [herdacht, heeft herdacht]

officieel denken aan een belangrijke gebeurtenis in het verleden [iemand herdenkt iets of iemand] ► *de slachtoffers van het geweld werden herdacht met twee minuten stilte*

de **her-der**¹ [herders], **her-de-rin** [herderinnen]

iemand die voor een groep schapen zorgt

de **her-der**² [herders]

een bepaald soort hond = de herdershond

de **her-druk** [herdrukken]

het **hg-ren-huis** [herenhuizen]

een groot en mooi huis in de stad

her-gni-gen [herenigde, heeft herenigd]

weer bij elkaar brengen [iemand herenigt mensen] ► *toen de zusjes na tien jaar weer werden herenigd, moesten ze allebei huilen*

het **her-exa-men** [herexamen]

een nieuwe kans om een examen te doen ► *toen ze het examen niet haalde, mocht ze gelukkig nog een herexamen doen*

de **herfst**

het seizoen tussen de zomer en de winter, waarin de bladeren van de bomen vallen en het kouder wordt = het najaar

weer¹ maand

herfst-ach-tig [bijvoeglijk naamwoord]

als het herfstachtig weer is, regent het en waait het

het **her-ge-bruik**

het opnieuw gebruiken van stoffen en voorwerpen die mensen niet meer nodig hebben, vooral omdat dat beter is voor het milieu = de recycling ► *door de nieuwe wet is hergebruik van glas goedkoper geworden*

her-haal-de-lijk [bijwoord]

meer keren; vaker ► *de jongen was al herhaaldelijk door de politie gearrestueerd*

*her-ha-len [herhaalde, heeft herhaald]

nog een keer doen of zeggen [iemand herhaalt iets] ► *de vrouw herhaalde dat ze niet bereid was mee te doen aan de actie* ► *we moeten les 6 nog een keer herhalen*

de **her-ha-ling** [herhalingen]

de keer dat iets opnieuw gebeurt ► *er werd alles aan gedaan om een herhaling van de gebeurtenis te voorkomen* ► *morgen is de herhaling van het programma in herhaling vallen*: telkens hetzelfde doen of zeggen

a
b
c
d
e
f
g
he
i
j
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

zich ***her·in·ne·ren** [herinnerde zich, heeft zich herinnerd]

in je gedachten laten terugkomen [iemand herinnert zich iets of iemand] ► *opeens herinnerde ze zich hoe ze samen op de bank hadden gezeten* ► *de man kon zich de slager uit het dorp nog goed herinneren*

*her·in·ne·ren aan [herinnerde aan, heeft herinnerd aan]

1 in iemands gedachten laten terugkomen [iets herinnert iemand aan iets] ► *de geur in het oude huis herinnerde hem aan zijn jeugd*

2 zorgen dat iemand iets niet vergeet [iemand herinnert iemand aan iets] ► *herinner je me eraan dat ik nog een kaartje voor de trein moet kopen?*

de ***her·in·ne·ring** [herinneringen]

1 iets wat je je herinnert ► *hij had mooie herinneringen aan zijn jeugd*

2 [geen meervoud] de mogelijkheid om je iets te herinneren = het geheugen ► *zijn naam was uit mijn herinnering verdwenen*

3 een voorwerp dat zorgt dat je iets niet vergeet = het souvenir, het aandenken ► *op de kast stonden herinneringen aan de vele reizen die de man gemaakt had*

de **her·kan·sing** [herkansingen]

een nieuwe kans als je de eerste keer geen succes hebt gehad ► *toen ze de eerste wedstrijd verloren had, kreeg ze gelukkig nog een herkansing*

her·kau·wen [herkauwde, heeft herkauwd]

1 opnieuw kauwen op eten dat uit de maag terugkomt [een dier herkauwt (eten)] ► *de koeien stonden te herkauwen in het veld*

2 iets zo vaak vertellen dat het gaat vervelen [iemand herkauwt iets] ► *de journalist bleef het onderwerp herkauwen waardoor niemand zijn artikelen meer las*

her·ken·baar [bijvoeglijk naamwoord]
iets wat herkenbaar is, is gemakkelijk te herkennen, of heel bekend omdat je zoiets zelf ook hebt meegemaakt ► *hij is herkenbaar aan zijn lange, zwarte haren* ► *ze vertelde een heel herkenbaar verhaal over haar kinderen*

*her·ken·nen [herkende, heeft her-

kend]

door zien of horen weer weten wat of wie iets of iemand is [iemand herkent iemand of iets] ► *met zijn donkere bril werd hij door niemand herkend*

de **her·ken·ning** [herkenningen]

de keer dat je iemand of iets herkent

de **her·komst** [herkomsten]

de plek waar iemand of iets vandaan komt ► *de herkomst van het schilderij is niet helemaal zeker*

her·le·ven [herleefde, is herleefd]
weer nieuwe kracht krijgen [iemand of iets herleeft] ► *in het museum herleefden oude tijden*

her·me·tisch [bijvoeglijk naamwoord]

als iets hermetisch gesloten is, kan er zelfs geen lucht in of uit ► *ze merkten dat de deur hermetisch dicht zat*

de **her·nia**

een ziekte aan je rug waardoor je heel veel pijn hebt

her·nieu·wen [hernieuwde, heeft hernieuwd]

weer nieuwe kracht geven [iemand hernieuwt iets] ► *na de koffie begon ze met hernieuwde moed aan haar werk*

de **he·ro·ï·ne**

een bepaalde drug waarvan je snel afhankelijk wordt

zich **her·pak·ken** [herpakte zich, heeft zich herpakt] (in België)

je herstellen na een korte periode waarin iets niet zo goed ging [iemand of iets herpakt zich] ► *in de eerste tien minuten van de wedstrijd speelden we erg slecht, maar daarna herpaktten we ons*

de **her·rie**

1 het lawaai ► *de brommers maakten herrie in de straat*

2 (informeel) de ruzie ► *er was herrie in de trein omdat iemand geen kaartje had*

de **her·sen·bloed·ding** [hersensbloedingen]

een bloeding in je hersenen, met vaak ernstige gevolgen

de **her·se·nen** [meervoud]

het orgaan in je hoofd dat je lichaam stuurt en waarmee je denkt en voelt

de **her·sens** [meervoud]

1 de hersenen; het verstand
je hersens gebruiken: nadenken ► *om dat probleem op te lossen, moet je gewoon*

je hersens gebruiken

hoe haal je het in je hersens!: dit zeg je als je verbaasd en boos bent vanwege iets dat iemand gedaan heeft ▶ *hoe haal je het in je hersens om mijn nieuwe broek aan te trekken!*

2 elkaar de hersens inslaan: heel erge ruzie hebben met elkaar

de **her·sen·schud·ding** [hersenschuddingen]

een ziekte die je kunt krijgen als je een harde klap op je hoofd hebt gehad of als je bent gevallen ▶ *door haar hersenschudding had ze nog weken pijn in haar hoofd*

de **her·sen·vlies·ont·ste·king**

een ernstige ziekte in je hoofd

het **her·stel**

1 de situatie dat iemand weer beter wordt na een ziekte ▶ *nadat de vrouw was geopereerd duurde het herstel nog een paar weken*

2 de keer dat je iets weer heel maakt = de reparatie ▶ *het herstel van de weg zal wel enkele dagen duren*

***her·stel·len** [herstelde]

1 [is hersteld] beter worden [iemand herstelt] ▶ *na de ziekte herstelde hij gelukkig snel*

2 [heeft hersteld] verbeteren zodat het weer goed wordt [iemand herstelt iets] ▶ *ze herstelde de fout meteen*

het **hert** [herten]

een lichtbruin zoogdier

hert

her·val·len [herviel, is hervallen] (in België)

in een vorige, slechte toestand komen [iemand hervalt (in iets)] ▶ *ik was hersteld van mijn griep, maar gisteren ben ik hervallen*

her·vat·ten [hervatte, heeft hervat]

na een tijdje met iets doorgaan [iemand hervat iets] ▶ *toen de regen op-hield, kon de wedstrijd worden hervat*

her·vie·len zie: **hervallen**

her·vormd¹ [bijvoeglijk naamwoord] iemand die hervormd is, heeft een be-

paald protestants geloof ▶ *zij is lid van de hervormde kerk* religie

her·vormd² zie: **hervormen**

her·vor·men [hervormde, heeft hervormd]

iets sterk veranderen om het beter te maken [iemand hervormt iets, bijv. het onderwijs of de maatschappij]

de **her·vor·ming** [hervormingen]

een grote verandering om iets beter te maken ▶ *door de hervormingen in het onderwijs kregen leerlingen het veel drukker*

her·za·gen zie: **herzien**

her·zien [herzag, heeft herzien] aanpassen en zorgen dat het beter wordt = verbeteren, corrigeren [iemand herziet een tekst, een mening] ▶ *is er al een herziene druk van het woordenboek?*

▶ *na de beslissing van de rechter moest de gemeente de plannen herzien*

he·sen zie: **hijzen**

de **hesp** [hespen] (in België)

een stuk vlees van een varken, dat meestal in plakjes op brood wordt gegeten = de ham

het¹ [persoonlijk voornaamwoord]

dit woord gebruik je als het onderwerp of het lijdend voorwerp onbepaald is, of om te verwijzen naar onzijdige woorden ▶ *het is een geluk dat het niet regent* ▶ *het was een grote vis* ▶ *heb je het gehoord?* *Mijn broer is gezakt voor zijn examen!* **voornaamwoord**

het² [lidwoord]

een woord dat voor een onzijdig zelfstandig naamwoord kan staan ▶ *het boompje moest nog flink groeien*

***he·ten** [heette, heeft geheten]

die naam hebben; zo genoemd worden [iemand of iets heet ...] ▶ *mijn broer heet Wesley* ▶ *weet jij hoe die plant heet?*

de **he·ter·daad**

iemand op heterdaad betrappen: iemand iets zien doen wat niet mag ▶ *de dief werd op heterdaad betrapt en kreeg een flinke straf*

de **he·te·ro** [hetero's]

een man die van vrouwen houdt of een vrouw die van mannen houdt ↔ de homo

he·te·ro·geen [bijvoeglijk naamwoord]

heterogene mensen of dingen horen tot verschillende soorten of groepen ↔

a
b
c
d
e
f
g
he
i
j
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

homogeen ► *in het restaurant zat een heel heterogeen publiek*

he-te-ro-sek-su-eel [bijvoeglijk naamwoord]

een man die heteroseksueel is, wordt verliefd op vrouwen; een vrouw die heteroseksueel is, wordt verliefd op mannen ↔ homoseksueel

***het-geen** [betrekkelijk voornaamwoord] (formeel)

dit woord gebruik je als het gaat over iets dat je eerder in de zin gezegd hebt = *wat* ► *het hart van de patiënt functioneert niet goed meer, hetgeen betekent dat hij geopereerd moet worden*

he de **het-ze** [hetzes]

een poging om te zorgen dat mensen slecht over iemand gaan denken ► *de kranten voerden een hetze tegen de nieuwe partij*

***het-zelf-de** [aanwijzend voornaamwoord]

dit woord gebruik je als iets gelijk is aan iets anders, bij een het-woord; bij een de-woord wordt 'dezelfde' gebruikt ► *Mia droeg hetzelfde bloesje als Janneke* ► *de boeken over het onderwerp zeiden allemaal hetzelfde*

het-zij [voegwoord]

hetzij ..., hetzij ...: dit woord gebruik je als er verschillende mogelijkheden zijn; of ..., of ... ► *de reis kan hetzij per bus, hetzij per auto worden gemaakt*

de **heup** [heupen]

elk van de twee zijkanten van je lichaam waar je been aan je bovenlichaam zit ► *de vrouw is gevallen en heeft haar heup gebroken*

heus [bijvoeglijk naamwoord]

echt; werkelijk ► *vanmiddag heb ik met een heuse prinses gesproken* ► *ik kan dat heus wel onthouden, hoor!*

de ***heu-vel** [heuvels]

een kleine, lage berg ► *Nederland en België hebben geen bergen, alleen maar heuvels* **landschap**

***he-vig** [bijvoeglijk naamwoord]

erg; sterk; zeer ► *ik voelde een hevige pijn toen ik tegen de muur liep*

de **hiel** [hielen]

het achterste deel van je voet ► *de schoen zit bij de hiel een beetje strak*
iemand op de hielen zitten: heel dicht achter iemand aan zitten ► *de politie zat*

de dief op de hielen

hiel

hiel-den zie: **houden**

hiel-pen zie: **helpen**

***hier** [bijwoord]

1 op deze plaats ↔ **daar** ► *deze mensen wonen hier leuk* ► *wil je even hier komen?*

2 hier-

hier-samen met een voorzetsel gebruikt om iets te zeggen over een onderwerp van gesprek; soms staat 'hier' los van het voorzetsel ► *hieraan kun je je kleren hangen* ► *hij heeft als leraar gewerkt maar hierover praat hij niet graag* **er-**

hier-aan [bijwoord]

hier- ► *de burgemeester zal morgen vertellen wat hij hieraan gaat doen*

de **hi-ë-rar-chie** /hierarchie/ [hiërarchieën]

de structuur van een organisatie waar bij sommige mensen de baas zijn van andere mensen = de rangorde ► *in het team is geen hiërarchie: iedereen is gelijk*

hier-bij [bijwoord]

hier- ► *gisteren is er een ongeluk gebeurd; hierbij raakten twee mensen gewond*

hier-bo-ven [bijwoord]

hier- ► *dit is mijn slaapkamer en hierboven is de zolder*

hier-door [bijwoord]

1 vanwege iets wat eerder genoemd is ► *ik kon mijn sleutels niet vinden en hierdoor ben ik te laat*

2 hier- ► *dit is de gang en hierdoor kun je naar de keuken lopen*

hier-heen [bijwoord]

naar deze plaats ► *meestal ga ik bij mijn ouders op bezoek, maar vandaag komen zij hierheen*

hier-in [bijwoord]

hier- ► *hierin bewaar ik mijn geld*

hier-mee [bijwoord]

hier- ► *hiermee heeft hij haar geslagen*

het **hier-na-maals**

de plaats waar je geest komt na je dood ► *hij gelooft niet in een hiernamaals*

hier-op [bijwoord]

1 hierna; vervolgens ► *hierop verliet ze de kamer*

2 hier- ► *dit is het bureau en hierop ligt de kat vaak te slapen*

hier-over [bijwoord]

hier- ► *hierover moeten we nog eens praten*

hier-toe [bijwoord]

1 met dit doel ► *hij wilde een groot feest geven en hiertoe huurde hij een zaal*

2 hier- ► *hij vroeg om een hoger loon, maar zijn baas was hiertoe niet bereid*

hier-uit [bijwoord]

hier- ► *hieruit trok zij de conclusie dat ze niet welkom was*

hier-van [bijwoord]

hier- ► *wat vind je hiervan?*

hier-voor [bijwoord]

1 voor het moment of de plaats waarover je spreekt ► *nu is ze directeur van een groot bedrijf, maar hiervoor werkte ze in het onderwijs*

2 hier- ► *hiervoor heb je alleen pen en papier nodig*

hie-ven zie: **heffen**

high-tech /hɑjtek/ [bijvoeglijk naamwoord]

een hightech apparaat werkt met heel moderne technologie ► *in de oorlog werden veel hightech wapens gebruikt*

***hij** [persoonlijk voornaamwoord]

dit woord gebruik je als onderwerp als je over een man praat ► *Boris leest veel; hij koopt iedere week een boek*

voornaamwoord

hij-gen [hijgde, heeft gehijgd]

snel en diep ademen [iemand hijgt] ► *toen Daniël naar de bus was gerend, zat hij daarna nog vijf minuten te hijgen*

hij-sen [hees, heeft gehesen]

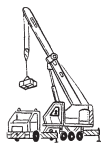
1 aan een touw omhoogtrekken [iemand hijst iets] ► *de piano kon niet door de deur en moest door het raam naar binnen worden gehesen*

2 (informeel) veel alcohol drinken [iemand zit te hijsen] ► *na het examen zijn we in het café gaan zitten hijsen*

de **hijs-kraan** [hijskranen]

een machine om zware lasten omhoog te hijsen* (bet. 1)

hij-zelf [persoonlijk voornaamwoord] dit woord gebruik je als je met nadruk over een man praat ► *hijzelf kon niet mee, maar zijn vriendin wel*

hijskraan

de **hik**

de hik hebben: steeds een plotselinge beweging in je buik krijgen, waardoor je een hoog geluid maakt ► *ze at haar boterham heel snel en kreeg toen de hik*

hi-la-risch [bijvoeglijk naamwoord] om hilarische dingen moet je heel erg lachen ► *we hebben een hilarische film met Woody Allen gezien*

de **hin-der**

het feit dat je iets vervelend vindt, bijv. omdat het je mogelijkheden beperkt of omdat het je aandacht minder maakt = **de last** ► *het verkeer had veel hinder van het werk aan de weg* ► *ze had veel hinder van het lawaai bij de bureu*

hin-de-ren [hinderde, heeft gehinderd]

iemand hinder* geven [iemand of iets hindert iemand] ► *het hinderde Jochem dat hij zich de naam van de schrijver niet meer kon herinneren*

de **hin-der-laag** [hinderlagen]

een plaats waar je je verbergt om iemand aan te vallen die dat niet verwacht = **de valstrik** ► *op weg naar de stad liepen de soldaten in een hinderlaag*

hin-der-lijk [bijvoeglijk naamwoord] iets wat hinderlijk is, geeft hinder* = vervelend, lastig ► *het lawaai van de vliegtuigen is erg hinderlijk*

de **hin-der-nis** [hindernissen]

1 iets waardoor het moeilijk is om je doel te bereiken = **de belemmering** ► *de afstand was een grote hindernis voor Jurgen om bij zijn zus op bezoek te gaan*

2 een soort hek waar paarden bij een wedstrijd overheen moeten springen

hindernis 2

het **hin-doe-ïs-me**

een religie uit India, waarbij men ge-

looft in meerdere goden en in meerdere levens **religie**

hjn-gen zie: **hangen**

hjn-ken [hinkte, heeft gehinkt]

moelijk lopen omdat er iets niet goed is met je voet of je been [iemand hinkt]

► *na het ongeluk heeft zij nog dagen gehinkt*

hjn-ni-ken [hinnikte, heeft gehinnikt]

het geluid maken dat typisch is voor paarden [paarden hinniken] **dier**

de **hint** [hints]

informatie die je kan helpen iets te begrijpen, zonder dat je meteen de hele oplossing krijgt ► *de directeur mocht nog niet zeggen of Merel de baan zou krijgen, maar hij gaf wel een hint toen hij zei dat ze zich niet te veel zorgen moest maken*

hip [bijvoeglijk naamwoord] (informeel)

hippe kleren zijn leuke, moderne kleren

de **his-to-ri-cus** [historici], **his-to-ri-ca** [historica's]

iemand die de geschiedenis bestudeert

► *de historicus onderzocht de rol van de vrouw in de 17e eeuw*

de **his-to-rie**

de geschiedenis ► *de stad Utrecht heeft een interessante historie*

*his-to-risch [bijvoeglijk naamwoord]

historische zaken gaan over de geschiedenis ► *de stad Amersfoort heeft een mooi historisch centrum ► zij heeft veel historisch onderzoek gedaan*

de **hit** [hits]

1 een liedje dat veel succes heeft en vaak te horen is op de radio ► *'Clocks' is een grote hit van Coldplay*

2 het resultaat van een zoekopdracht op internet = de treffer

de **hit-te**

de toestand dat het heel warm is

de **hit-te-golf** [hittegolven]

een periode waarin het meerdere dagen achter elkaar heel warm is **weer¹**

het **hiv** /haa-ievee/

human immunodeficiency virus: het virus dat aids veroorzaakt

hm [tussenwerpsel]

een geluidje dat je maakt om te laten merken dat je luistert of nadenkt ► *hm, ik weet niet of dat een goede oplossing is*

ho [tussenwerpsel]

een woordje om te zeggen dat iemand

moet stoppen ► *ho, niet verder rijden!*

de **hob-bel** [hobbels]

een plek waar een stukje van de weg even iets hoger is = de bult ↔ de kuil ► *we konden niet snel rijden door de vele hobbels op de weg*

hob-be-len [hobbelde, heeft gehobbelde]

op en neer gaan terwijl je rijdt [een auto, een wagen enz. hobbelde] ► *de bus hobbelde over het weggetje*

de **hob-by** [hobby's]

iets dat je graag doet in je vrije tijd, bijv. voetballen of lezen = de liefhebberij ► *zij heeft door haar drukke werk geen tijd voor hobby's*

de **ho-bo** [hobo's]

een muziekinstrument waarop je blaast

hobo

het **hoc-key** /hokkie/

een sport die gespeeld wordt met sticks en een kleine bal **sport**

*hoe¹ [bijwoord]

1 op welke manier ► *hoe kan ik het snelste bij het station komen? ► hoe kan ik je herkennen?*

2 een woord om te vragen naar een aantal of een grootte ► *hoe vaak ben jij in Parijs geweest? ► hoe lang ben jij?*

*hoe² [voegwoord]

hoe ... hoe ...; hoe ..., des te ...: woorden waarmee een maat of een verhouding wordt aangegeven ► *het kind werd hoe langer hoe slimmer ► hoe groter de groep, des te gezelliger het wordt*

de ***hoed** [hoeden]

een kledingstuk, vaak met een rand, dat je op je hoofd zet ► *op het feest droegen veel vrouwen een mooie jurk en een hoed*

hoed

de **hoe-da-nig-heid** [hoedanigheden]

de functie; de rol ► *het kind vond het raar om zijn vader opeens in de hoedanigheid van leraar mee te maken*

de **hoe-de**

1 iemand of iets onder je hoede nemen: op iemand of iets passen; voor iemand of iets zorgen ► *Van Gaal heeft de jonge spelers onder zijn hoede genomen*

2 op je hoede zijn: goed oppassen omdat iets gevaarlijk lijkt ► *de man was op zijn hoede toen hij in het donker naar zijn auto liep*

hoe-den [hoedde, heeft gehoed] op dieren passen terwijl ze buiten in het veld lopen [iemand hoedt dieren] ► *de jongen hoedde de schapen in de bergen*

het **hoe-de-recht** (in België; rechtspraak) het recht van de moeder of van de vader om na een scheiding voor de kinderen te zorgen ► *de vader van Mieke heeft het hoederecht over twee kinderen uit zijn vorige huwelijk*

de **hoef** [hoeven]

het harde, onderste deel van de poot bij bijv. paarden en koeien

hoef

de ***hoek** [hoeken]

een plek waar twee lijnen samenkomen ► *op de hoek van de straat stond een oude man* ► *de jongen zat in een hoekje van de kamer te lezen* ► *een vierkant heeft allemaal rechte hoeken*

de **hoek-schap** [hoekschoppen]

de keer dat bij voetbal de bal over de achterlijn is gegaan en vanuit de hoek weer in het spel wordt gebracht = de corner

hoe-lang [bijwoord]

met dit woordje vraag je hoeveel tijd iets duurt ► *hoelang blijven jullie weg?*

het **hoen** [hoenderen, hoenders]

een kip of een haan **dier**

de **hoer** [hoeren]

een vrouw die geld verdient door seks te hebben met mannen = de prostituee

hoe-ra [tussenwerpsel] een woord dat je roept als je blij bent ► *hoera, we hebben gewonnen!*

de **hoes** [hoezen]

een soort zak, doosje enz. om een voorwerp te beschermen ► *de kussens op de bank hadden een blauwe hoes* ► *waar is het hoesje van de cd?*

hoes-ten [hoeste, heeft gehoest] een speciaal geluid maken met je keel, vooral wanneer je verkouden bent = kuchen [iemand hoest] ► *toen de jongen voor het eerst een sigaret rookte, begon hij meteen te hoesten*

***hoe-veel** [hoofdtelwoord]

welk aantal of welk bedrag ► *hoeveel mensen komen er op het feest?* ► *hoeveel kost dat brood?*

de ***hoe-veel-heid** [hoeveelheden]

een deel met betrekking tot het aantal of de grootte = de kwantiteit ► *in de dozen zat een grote hoeveelheid boeken* ► *er is vandaag een grote hoeveelheid regen gevallen*

***hoe-ven** [hoefde, heeft gehoeven]

1 nodig zijn; moeten [iemand hoeft iets niet] ► *je mag me wel komen helpen maar het hoeft niet* ► *je hoeft me niet zo aan te kijken!* ► *de minister hoefde niet langer te zwijgen over zijn plannen*

2 willen; lusten [iemand hoeft geen eten of drinken] ► *ik hoef geen soep meer, want ik heb genoeg*

hoe-ver [bijwoord]

tot waar ► *hoever ben je nu met je werk?* ► *hoever is het lopen naar het station?*

hoe-ver-re [bijwoord]

in hoeverre: in welke mate ► *de professor onderzoekt in hoeverre het weer van invloed is op het geluk van mensen*

***hoe-wel** [voegwoord]

een woord dat je gebruikt in een tegenstelling = alhoewel, ofschoon ► *hoewel het regende, ging hij toch op de fiets naar zijn werk*

hoe-zeer [voegwoord] (formeel)

hoe erg ► *hoezeer het me ook spijt, ik kom niet*

hoe-zo [bijwoord]

hoe bedoel je

de **hof¹** [hoven] (formeel)

de tuin

het **hof²** [hoven]

1 het huishouden en het paleis van een koning of koningin

2 iemand het hof maken: heel aardig tegen iemand doen om een liefdesrela-

a
b
c
d
e
f
g
ho
i
j
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

tie te krijgen

3 (in België) **het hof van assisen**: de rechtbank die zeer ernstige feiten behandelt, bijv. moord

4 (in België) **het hof van beroep**: de rechtbank waar je naartoe kunt gaan als je vindt dat een lagere rechtbank een verkeerde beslissing in jouw zaak heeft genomen

5 (in België) **het Hof van Cassatie**: de rechtbank die onderzoekt of een lagere rechtbank alle regels goed heeft toegepast **rechtspraak**

hof-fe-lijk [bijvoeglijk naamwoord] een hofelijke man is beleefd en aardig tegen vrouwen = galant ▶ *het is een hofelijk gebaar om de deur voor iemand open te houden*

het **ho-ge-druk-ge-bied** [hogedrukgebieden]

een gebied waar de luchtdruk hoog is, waardoor het weer er mooi is

de **ho-ger-hand**

van hogerhand: door de regering, het bestuur, het gezag ▶ *van hogerhand kwamen er maatregelen tegen geweld op straat*

ho-ger-op [bijwoord]

op een hogere plaats in de organisatie ▶ *Mascha probeerde heel goed te werken, want ze wilde hogerop*

de **ho-ge-school** [hogescholen]

een school voor onderwijs na de middelbare school ▶ *hij is student bij de hogeschool in Den Haag* **onderwijs**

de **ho-ge-snel-heids-lijn** [hogesnelheidslijnen]

een spoorlijn voor hogesnelheidstreinen*

de **ho-ge-snel-heids-trein** [hogesnelheidstreinen]

een trein voor lange afstanden die erg snel gaat = de tgv

hoi [tussenwerpsel] (informeel)

1 een groet als je komt = hallo ▶ *hoi Monique, hoe gaat het?*

2 een groet als je weggaat = dag ▶ *ik ga weg, hoi!*

3 dit woord gebruik je als je blij bent dat iets gebeurt = hoera ▶ *hoi, we gaan morgen met vakantie!*

het **hok** [hokken]

een kleine ruimte, bijv. om dingen in te bewaren, of om kleine dieren in te

houden ▶ *achter het huis was een hok voor de fietsen* ▶ *u kunt zich uitkleden in een van de hokjes*

iemand in een hokje stoppen: al heel snel een oordeel over iemand hebben

het **hol**¹ [holen]

1 een gat in de grond of in een boom waarin een dier woont

2 op hol slaan: van schrik wild beginnen te rennen ▶ *het paard schrok van de mensen en sloeg op hol*

3 op hol slaan: te hard en te lang doorgaan ▶ *ze zit iedere avond te werken, dus volgens mij is ze een beetje op hol geslagen* **hol**² [bijvoeglijk naamwoord]

1 in een hol voorwerp zit een lege ruimte ↔ **massief** ▶ *onder de vloer zit een holle ruimte voor de verwarming*

2 een hol vlak is naar binnen gebogen ↔ **bol** ▶ *doordat het plein een beetje hol was, liep het water naar het midden*

3 holle woorden hebben weinig betekenis

de **hol-ding** /hɔːldɪŋ/ [holdings]

een bedrijf dat de aandelen heeft van een of meer bedrijven

de **ho-le-bi** [holebi's]

homo, lesbienne of biseksueel = de lhbt'er

Hol-land

1 Nederland ▶ *in Holland wordt veel kaas gegeten*

2 de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland samen

De Nederlanders zelf noemen hun land meestal 'Nederland', maar buitenlanders spreken over 'Holland'. Als Nederlanders in het buitenland zijn, spreken ze ook eerder over 'Holland'.

de **Hol-land-der** [Hollanders], **Hol-land-se** [Hollandsen]

iemand uit Holland = de Nederlander

het **Hol-lands**¹

de taal die in Nederland wordt gesproken = het Nederlands

Hol-lands² [bijvoeglijk naamwoord]

iemand die of iets dat Hollands is, komt uit Nederland = Nederlands

hol-len [holde, heeft gehold]

rennen = hardlopen [iemand holt] ▶ *als je holt, haal je de trein nog net*

de **ho-lo-caust** /hɔːloʊkəʊst/ [holocausten]

de moord op veel mensen van een volk,

vooral op de Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog

holst

in het holst van de nacht: midden in de nacht ► *hij schrok toen er in het holst van de nacht gebeld werd*

het **home** /hoom/ [homes] (in België)

een instelling waar mensen wonen die verzorging nodig hebben = het tehuis ► *de vader van Julie zit sinds vorige week in een home gezondheid*

de **hom-ma-ge** /ommaazje/ [hommages]

iets wat je doet om eer te brengen aan iemand = het eerbetoon ► *hij heeft het boek geschreven als hommage aan zijn vader*

de **hom-mel** [hommels]

een insect

hommel

de **ho-mo** [homo's]

een man die van mannen houdt = de homoseksueel ↔ de hetero

In Nederland kunnen sinds 2000 mannen officieel voor de wet met mannen trouwen en vrouwen met vrouwen, en in België sinds 2001. Ook bieden sommige kerken de mogelijkheid van een huwelijk tussen homoseksuele paren.

de **ho-mo-fie-l**¹ [homofielen]

een man die van mannen houdt = de homoseksueel

ho-mo-fie-l² [bijvoeglijk naamwoord]

een homofiele man houdt van mannen = homoseksueel

ho-mo-ge-en [bijvoeglijk naamwoord]

homogene mensen of dingen horen tot dezelfde soort of groep ↔ heterogeen

de **ho-mo-sek-su-eel**¹ [homoseksuelen]

een man die van mannen houdt = de homo ↔ de heteroseksueel

ho-mo-sek-su-eel² [bijvoeglijk naamwoord]

een homoseksuele man houdt van mannen; een homoseksuele vrouw houdt van vrouwen ↔ heteroseksueel

de **homp** [hompn]

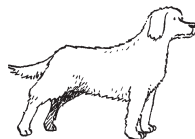
een stuk eten, bijv. kaas of brood, dat niet netjes gesneden is ► *hij gooide een*

homp brood naar de arme man

de***hond** [honden]

een dier dat blaft en dat vaak als gezelschap in huis leeft **dier**

de **gebeten hond zijn**: de schuld krijgen er was geen hond: er was niemand

hond

het **hon-derd**¹

het **hondert in het honderd**: het gaat helemaal fout ► *toen de brief niet bij de post zat, liep alles in het honderd*

hon-derd² [hoofdtelwoord]

100 **getal**

hon-derd-dui-zend [hoofdtelwoord]

100.000 **getal**

hon-derd-ste [rangtelwoord]

100e

de***hon-ger**

een sterke behoefte om te eten ► *ik neem een boterham, want ik heb honger*

de **hon-gers-nood** [hongersnoden]

een ernstig gebrek aan eten in een bepaald gebied ► *door de hongersnood vluchtten duizenden mensen naar het noorden*

de **hon-ger-sta-king** [hongerstakingen]

de situatie dat iemand protesteert door niet meer te eten ► *vier mensen waren in hungerstaking om hun vriend vrij te krijgen*

de **ho-ning**

een zoete stof die bijen maken van een stof uit bloemen, en die je op brood kunt doen

het **ho-no-ra-ri-um** [honoraria, honorariums]

het geld dat je krijgt voor een bepaalde taak ► *toen hij een boek had geschreven, duurde het lang voor hij zijn honorarium kreeg*

ho-no-re-ren [honorreerde, heeft gehonoreerd]

iemand iets geven dat hij officieel gevraagd heeft [iemand honoreert iets] ► *de eisen werden allemaal door de rechter gehonoreerd*

het***hoofd** [hoofden]

1 het bovenste deel van je lichaam, waarin je ogen, oren, neus en mond

a
b
c
d
e
f
g
ho
i
j
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

zitten ▶ *de vrouw had zo'n pijn in haar hoofd dat ze bijna niet meer kon praten*
iets uit je hoofd leren: iets leren zodat de informatie helemaal in je hoofd zit ▶ *de toneelspeler moest veel tekst uit zijn hoofd leren*

het hoofd boven water houden: zorgen dat je genoeg geld hebt om te kunnen blijven bestaan ▶ *dankzij steun van de overheid kon de organisatie het hoofd boven water houden*

je hoofd breken over iets: heel hard nadenken over iets

iets hangt iemand boven het hoofd: er gaat iets vervelends of gevaarlijks met iemand gebeuren ▶ *de man wist niet dat hem een straf van tien jaar boven het hoofd hing*

iemand de hand boven het hoofd houden: iemand verdedigen ▶ *de directeur hield de chef de hand boven het hoofd, ook al werd steeds duidelijker dat de chef grote fouten had gemaakt*

iets over het hoofd zien: iets per ongeluk niet zien

het hoofd koel houden: rustig en praktisch blijven in moeilijke omstandigheden

ergens een hard hoofd in hebben: denken dat iets waarschijnlijk niet lukt ▶ *ik heb er een hard hoofd in dat zij weer helemaal beter wordt*

mijn hoofd loopt om: ik heb het te druk
mijn hoofd staat er niet naar: ik heb er nu geen aandacht voor, want ik ben met andere dingen bezig

2 de leider van een organisatie = de chef ▶ *de vrouw was jaren hoofd van de afdeling*

3 aan het hoofd van de tafel: aan een van de korte zijden

hoofd-
 de belangrijkste ... ▶ *de hoofdverdachte*
 ▶ *de hoofdmaaltijd*

hoofd-bre-kens

dat kost veel hoofdbrekens: het is zo moeilijk dat je er lang over moet nadenken

het **hoofd-dek-sel** [hoofddeksels]
 een hoed, een pet of een muts ▶ *de man gaat nooit naar buiten zonder hoofddeksel*

de **hoofd-doek** [hoofddoeken]
 een sjaal voor om je hoofd ▶ *Fatima draagt vanwege haar geloof altijd een*

hoofddoek

de **hoofd-ge-dach-te** [hoofdgedachtes, hoofdgedachten]

het belangrijkste in een tekst

het **hoofd-ge-recht** [hoofdgerechten]
 het belangrijkste deel van een maaltijd
 ▶ *na de soep kwam het hoofdgerecht*

maaltijd

de **hoofd-klas-se** [hoofdklassen]
 de hoogste, belangrijkste groep bij een sport ▶ *de ploeg voetbalt al jaren in de hoofdklasse*

het **hoofd-kus-sen** [hoofdkussens]
 een kussen op bed, voor je hoofd ▶ *ik slaap veel beter sinds ik een nieuw hoofdkussen heb*

het **hoofd-kwar-tier** [hoofdkwartieren]
 het belangrijkste gebouw van waaruit de zaken geregeld worden, vooral in het leger ▶ *het hoofdkwartier van de Verenigde Naties is in New York*

de **hoofd-let-ter** [hoofdletters]
 een grote letter die je bijv. gebruikt aan het begin van een zin of als eerste letter van een naam = de kapitaal ▶ *'A' is een hoofdletter, en 'a' is een kleine letter*

de **hoofd-lijn** [hoofdlijnen]
 de belangrijkste lijn ▶ *de hoofdlijn in het verhaal was de liefde tussen Jack en Shirley*
 ▶ *in hoofdlijnen heb ik het verhaal wel begrepen*

de **hoofd-per-soon** [hoofdpersonen]
 de belangrijkste persoon in een boek of film ▶ *de hoofdpersoon van het boek is een knap meisje van achttien*

de **hoofd-pijn** [hoofdpijnen]
 pijn in je hoofd ▶ *ze kon niet goed werken omdat ze veel last had van hoofdpijn*

de **hoofd-prijs** [hoofdprijzen]
 de eerste prijs in een wedstrijd ▶ *het meisje won de hoofdprijs met haar gedicht*

de **hoofd-re-dac-teur** [hoofdreducteuren, hoofdreducteurs], **hoofd-re-dac-tri-ce** [hoofdreductrices]

de leider van een groep mensen die de inhoud van een boek, krant of programma bedenkt en maakt

de **hoofd-rol** [hoofdrollen]
 de belangrijkste rol in een toneelstuk of in een film

de **hoofd-rol-spe-ler** [hoofdrospelers], **hoofd-rol-speel-ster** [hoofdrolspeelsters]
 de persoon die in een toneelstuk de

- grootste rol heeft
- de **hoofd·stad** [hoofdsteden]
de belangrijkste stad van een land of een provincie ► *Brussel is de hoofdstad van België* **provincie**
- het **hoofd·stuk** [hoofdstukken]
elk van de delen waarin een boek is verdeeld ► *ik vond het derde hoofdstuk niet zo interessant*
- de **hoofd·vo·gel** (in België)
de hoofdvogel afschieten: een heel domme fout maken ► *Yo schoot vanmorgen de hoofdvogel af, want ze zei dat China in Afrika lag!*
- de **hoofd·zaak** [hoofdzaken]
het belangrijkste ► *de hoofdzaak is dat het werk op tijd klaar is*
*hoofd·za·ke·lijk [bijwoord]
vooral = voornamelijk ► *het bedrijf heeft hoofdzakelijk Belgen als klant*
- de **hoofd·zin** [hoofdzinnen]
een zin die geen deel is van een andere zin ↔ de bijzin ► *in de zin 'zij zegt dat de supermarkt om acht uur dicht gaat' is 'zij zegt' de hoofdzin*
*hoog [bijvoeglijk naamwoord]
1 hoge dingen hebben een grote afstand tussen het bovenste punt en het laagste punt ↔ laag ► *er komt een hoog gebouw in de stad*
de ruzie loopt hoog op: de ruzie wordt erg heftig
dat probleem zit hem hoog: hij heeft veel last van dat probleem
2 een hoog bedrag heeft een grote waarde ↔ laag ► *de aandelen staan erg hoog de laatste tijd*
3 een hoog geluid heeft snelle golven en klinkt scherp ↔ laag ► *de vrouw kan heel erg hoog zingen*
4 een hoge positie is een belangrijke positie ► *ze had een hoge plaats in de organisatie*
5 het is de hoogste tijd: het is nu echt tijd ► *om twaalf uur was het de hoogste tijd om naar bed te gaan*
6 de Hoge Raad: de belangrijkste groep rechters in Nederland
hoog·ach·tend [bijvoeglijk naamwoord]
dit woord zet je onder een officiële brief, gevolgd door je naam ► *hoogachtend, Laurens Pietersen*
- de **hoog·dag** [hoogdagen] (in België)
- 1** een door de kerk erkende dag waarop ieder jaar iets gevierd wordt
- 2** een belangrijke, bijzondere dag ► *vandaag was een hoogdag voor onze club, want we hebben er acht nieuwe leden bij gekregen*
- hoog·dra·vend** [bijvoeglijk naamwoord]
hoogdravende taal is overdreven voor-naam ► *hij vond het een slecht boek omdat het zo hoogdravend was*
- hoog·drin·gend** [bijvoeglijk naamwoord] (in België)
iets wat hoogdringend is, moet meteen worden gedaan = urgent ► *in hoogdringende gevallen neemt de directeur zonder overleg een beslissing*
- hoog·ge·span·nen** [bijvoeglijk naamwoord]
hooggespannen verwachtingen: zeer hoge verwachtingen ► *de jonge sporter werd heel zenuwachtig van de hooggespannen verwachtingen die iedereen van hem had*
- hoog·har·tig** [bijvoeglijk naamwoord]
een hooghartige persoon vindt zichzelf beter dan anderen = arrogant ► *hooghartig weigerde hij om mee te doen aan het spel*
- de **hoog·le·raar** [hoogleraars, hooglera-ren]
iemand aan de universiteit die het onderzoek en het onderwijs leidt = de professor
- hoog·moe·dig** [bijvoeglijk naamwoord]
iemand die hoogmoedig is, voelt zich beter dan anderen ► *het is wel heel hoogmoedig om te denken dat je de enige bent die verstand heeft van muziek*
- de **hoog·oven** [hoogovens]
een grote oven waarin ijzer gemaakt wordt uit erts
- het **hoog·sei·zoen**
de periode waarin de meeste mensen met vakantie gaan ► *in het hoogseizoen zijn de prijzen van hotels hoger*
- de **hoog·span·ning**
elektrische spanning van meer dan 300 volt
- het **hoogst¹**
1 ten hoogste: niet groter, langer, meer enz. dan ... ► *ik kan ten hoogste twee da-*

gen blijven

2 op z'n hoogst: niet groter, langer, meer enz. dan ... ► *ik weet het niet precies, maar zij is op z'n hoogst dertig*

hoogst² [bijwoord]

zeer; heel ► *de kunstenaar was hoogst verbaasd toen iemand zijn werk wilde kopen*

hoog-stens [bijwoord]

niet meer dan = maximaal ► *ik ben hoogstens een halfuur weg*

hoogst-waar-schijn-lijk [bijwoord]

heel waarschijnlijk; bijna zeker ► *hoogstwaarschijnlijk zullen de resultaten van het onderzoek positief zijn*

ho de ***hoog-te** [hoogten, hoogtes]

1 de afstand tussen het hoogste en het laagste punt van een voorwerp ► *de hoogte van de kast is één meter twintig*
landschap

2 de afstand tussen een voorwerp en de grond ► *het vliegtuig vloog op een hoogte van 10.000 meter*

3 de hoeveelheid van een bedrag ► *de hoogte van de subsidie is nog niet bekend*

4 tot op zekere hoogte: in zekere mate ► *ik kan tot op zekere hoogte begrijpen waarom ze het gedaan heeft*

5 iemand op de hoogte brengen van iets: iemand iets vertellen ► *de politie bracht de ouders van het slachtoffer op de hoogte van het ongeluk*

6 geen hoogte kunnen krijgen van iemand of iets: niet weten wat je van iemand of iets moet denken

het **hoog-te-punt** [hoogtepunten]

het belangrijkste, mooste moment = de climax ↔ het dieptepunt ► *het optreden van de schrijver was het hoogtepunt van de avond*

de **hoog-te-vrees**

de angst voor hoogtes* (bet. 2) ► *in de toren kreeg hij hoogtevrees en durfde niet meer verder*

het **hoog-tij**

hoogtij vieren: veel voorkomen ► *het economische denken vierde hoogtij in die periode*

de **hoog-tij-da-gen** [meervoud]

1 de periode waarin iets op zijn hoogtepunt* is ► *van de Beatles werden in hun hoogtijdagen miljoenen platen verkocht*

2 dagen waarop het feest is ► *op hoogtijdagen kwam de familie altijd bij elkaar*

hoog-uit [bijwoord]

ten hoogste; niet meer dan ... ► *er waren hooguit vijftien mensen op het feest*
hoog-waar-dig [bijvoeglijk naamwoord]

hoogwaardige dingen zijn van een hoge kwaliteit ► *deze kast is gemaakt van hoogwaardige materialen*

het **hoog-wa-ter**

1 het moment dat de zee heel hoog is, en het strand heel smal = de vloed ↔ het laagwater, de eb

2 hij heeft hoogwater: hij moet nodig plassen; zijn broek is te kort

het **hooi**

gedroogd gras, als eten voor dieren
te veel hooi op je vork nemen: meer willen doen dan je eigenlijk kunt

de **hooi-koorts**

het verschijnsel dat sommige mensen rode ogen krijgen en moeten niezen door het fijne stof dat bloemen in de lucht brengen

***hoop** [hopen]

1 [geen meervoud] de verwachting dat er iets gebeurt wat je graag wilt ► *hij heeft de hoop dat hij snel een relatie krijgt*

2 een heleboel dingen die niet netjes op elkaar liggen ► *al zijn kleren lagen op een grote hoop midden in zijn kamer*

dingen op één hoop gooien: heel verschillende dingen op dezelfde manier behandelen

3 een hoeveelheid poep ► *er lag een grote hoop op de weg*

4 een hoop: een heleboel; veel ► *er wonen een hoop jonge mensen in deze buurt*

hoop-vol [bijvoeglijk naamwoord]
iemand die hoopvol is, heeft de hoop dat iets goed afloopt ► *de directeur was heel hoopvol over de toekomst van het bedrijf*

de **hoor¹**

hoor en wederhoor plegen: bij een ru-zie eerst naar allebei de partijen luisteren, voor je een mening vormt ► *een journalist moet altijd hoor en wederhoor plegen*

hoor² [tussenwerpsel]

dit woord gebruik je aan het eind van een zin, om meer kracht te geven aan wat je zegt ► *je moet wel naar de dokter gaan hoor!* ► *heb je het begrepen? ja, hoor!*

hoor-baar [bijvoeglijk naamwoord]
iets wat hoorbaar is, kun je horen ► *ik sprak mijn vriend door de telefoon en hij was hoorbaar moe*

de **hoorn** [hoorns]

1 een hard en puntig ding dat op de kop van sommige dieren groeit

hoorn 1

2 een muziekinstrument waarop je blaast

hoorn 2

3 het deel van een telefoon dat je tegen je oor houdt en waarin je praat

het **hoor-spel** [hoorspelen]

een toneelstuk op de radio

de **hoor-zit-ting** [hoorzittingen]

een vergadering waarop iedereen kan zeggen wat hij of zij van een plan van de overheid vindt

ho-pe-lijk [bijwoord]

dit woord gebruik je om te zeggen dat je iets hoopt ► *hopelijk kan de vakantie gewoon doorgaan*

ho-pe-loos [bijvoeglijk naamwoord]

iets wat hopeloos is, is slecht, zonder de hoop dat het beter wordt ► *de situatie in het rampgebied was hopeloos*

***ho-pen** [hoopte, heeft gehoopt]

verlangend verwachten [iemand hoopt (op) iets] ► *de vrouw hoopte dat ze de baan zou krijgen* ► *we hoopten op mooi weer voor de vakantie*

de **hor** ook: het [horren]

een houten lijst met gaas voor een open raam, zodat er geen beestjes naar binnen kunnen vliegen

de **hor-de** [horden, hordes]

1 een grote groep ► *voor het gebouw stond een horde journalisten*

2 een soort hekje waar men overheen springt bij een bepaalde sport

een **horde nemen**: een probleem oplos-

sen

de **hg-re-ca**

cafés en restaurants ► *er is veel horeca rondom het Leidseplein in Amsterdam*

***hg-ren** [hoorde, heeft gehoord]

1 met de oren waarnemen [iemand hoort (iets of iemand)] ► *zij hoorde de auto al aankomen* ► *doordat hij erg verkouden is, kan hij moeilijk horen*

2 moeten = behoren [iemand hoort iets te doen] ► *kinderen horen te luisteren naar hun ouders*

hg-ren bij [hoorde bij, heeft gehoord bij]

passen bij iets of iemand; een deel zijn van een groep [iemand hoort bij iets of iemand] ► *Gijs hoort bij de politie* ► *die twee sokken horen niet bij elkaar*

de **ho-ri-zon** [horizonnen]

de lijn in de verte waar de lucht en de aarde elkaar lijken te raken

ho-ri-zon-taal [bijvoeglijk naamwoord]

een horizontale lijn gaat van links naar rechts, niet van boven naar beneden ↔ verticaal ► *de Amerikaanse vlag heeft horizontale strepen*

het***hor-lo-ge** /hor'lo:zje/ [horloges]

een instrument dat de tijd aanwijst en dat je onder aan je arm kunt dragen

klak

het **hor-moon** [hormonen]

een stof die in het lichaam gemaakt wordt en die de werking bijv. van de organen regelt ► *door het hormoon testosteron krijgen mannen een baard*

de **ho-ro-scoop** [horoscopen]

de beschrijving van iemands karakter of leven door naar de stand van de sterren bij zijn geboorte te kijken

de **hort**

1 (informeel) **de hort op zijn**: van huis weg zijn ► *zij gaat iedere avond de hort op en ontmoet dan haar vrienden in het café*

2 met horten en stoten: langzaam, soms met succes en dan weer zonder succes ► *de oude auto ging met horten en stoten vooruit*

het **hos-pi-ce** [hospices]

een huis voor mensen die erg ziek zijn en binnen korte tijd zullen doodgaan

het **hos-pi-taal** [hospitaal]

een gebouw waarin zieken verzorgd worden = het ziekenhuis

de pret

het plezier = de lol ► de kinderen maaken veel pret met elkaar

dat mag de pret niet drukken: dat is geen reden om minder plezier te hebben

toen was het uit met de pret: dit zeg je als iets leuks afgelopen is

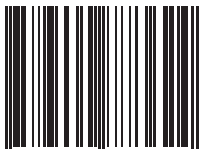
Van Dale, ook voor inburgeraars en expats!

Dit *Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands als tweede taal (NT2)* bevat de 15.000 belangrijkste trefwoorden en 2300 uitdrukkingen uit het Nederlands. Dit woordenboek is speciaal gemaakt om Nederlands te leren als dat niet je moedertaal is. Door omschrijvingen zonder moeilijke woorden, duidelijke voorbeelden en gebruik van kleur is het een woordenboek waarmee iedereen slaagt. Het woordenboek wordt door docenten aanbevolen.

Precies goed

- 57.500 betekenissen, voorbeelden en definities
- 650 illustraties en informatiekaders
- De 2000 basiswoorden van het Nederlands zijn gemarkeerd
- Omschrijvingen zonder moeilijke woorden
- Uitspraakinformatie bij ruim 800 lastige woorden
- Alfabet en duimblokjes voor snel zoeken en vinden
- Een onmisbaar hulpmiddel voor iedereen die Nederlands leert!

Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands als tweede taal (NT2) is ook als onlinewoordenboek verkrijgbaar.

9 789460 773624

www.vandale.nl
www.vandale.be